

USPJEŠNA PRIČA CENTRA ZA PRUŽANJE PRAVNE POMOĆI TI BIH:

Kronizam u srednjoškolskom domu

Novinar jedne od televizijskih kuća u Banjaluci se obratio Transparency International BiH s molbom za pravnu pomoć-provjeru određene dokumentacije vezane za zapošljavanje u Srednjoškolskom domu u Banjaluci, a za potrebe emitovanja priloga o zapošljavanju u dnevnoj emisiji informativnog karaktera. Transparency International BiH je od strane novinara informisan da je suprug vaspitačice iz Srednjoškolskog doma u Banjaluci B.S., koja istovremeno obavlja i funkciju predsjednice Upravnog odbora, primnjen na radno mjesto portira u ovu ustanovu. B.S. je po zanimanju profesor istorije, a zaposlen je na mjestu portira za koje po Zakonu o učeničkom standardu RS direktor Srednjoškolskog doma nije bio obavezan da raspisuje javni konkurs, jer se radi o poslovima koja mogu obavljati lica sa završenom srednjom stručnom spremom. Nakon određenog vremena provedenog na poziciji portira, B.S. je lično prijavio Prosvjetnoj inspekciji da je zaposlen kao profesor istorije na mjestu portira, te da na mjestu bibliotekara radi nekvalifikovana osoba i da bi se trebala provesti inspeksijska kontrola.

Prosvjetna inspekcija RS- Odjeljenje Banjaluka je po navedenoj prijavi izvršila inspekcijski nadzor, te donijela rješenje kojim se nalaže JU Srednjoškolski dom Banjaluka da usaglasi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa zakonom, te izvrši popunu radnog mjesta bibliotekara verifikovanim kadrom. U obrazloženju rješenja navedeno je da je na radno mjesto bibliotekara 1999. godine raspoređena V.A. nastavnica srpskog jezika i književnosti sa završenom višom stručnom spremom (všs), te da je to u suprotnosti članu 32. tačka 4. novog Zakona o učeničkom standardu RS, kojim je propisano da vaspitači i stručni saradnici u ustanovi mogu biti lica koja imaju prvi ciklus studija i ispunjavaju druge uslove za obavljanje poslova nastavnika i stručnih saradnika u školi. Prema mišljenju Transparency International BiH rješenje prosvjetnog inspektora koji je sproveo kontrolu u konkretnom slučaju nije u skladu sa važećim propisima, jer iako je novim Zakonom o učeničkom standardu RS propisano da vaspitači i stručni saradnici u ustanovi mogu biti lica koja imaju prvi ciklus studija i ispunjavaju druge uslove za obavljanje poslova nastavnika i stručnih saradnika u školi, novi Zakon se ne može retroaktivno primjenjivati na radnike koji su već zaposleni u obrazovnim ustanovama.

Postupajući po ovakvom rješenju Prosvjetne inspekcije, direktor Srednjoškolskog doma je izvršio interni premještaj radnika i to na način da je B.S. sa pozicije portira premjestio na poziciju bibliotekara, a V.A. degradirao sa mjesta bibliotekara na poziciju portira. Način na koji se izvršila rotacija radnih pozicija je suprotan svim zakonima i pravilnicima koji se odnose na ovu značajnu društvenu oblast. Zakonom o učeničkom standardu RS propisano je da direktor raspisuje javni konkurs za upražnjeno radno mjesto vaspitača, odnosno stručnog saradnika obavezno posredstvom Zavoda za zapošljavanje, te da je takođe propisana vrsta stručne spreme koju mora ispunjavati lice raspoređeno na radno mjesto bibliotekara. International BiH je obavjestio Glavnog republičkog inspektora rada o načinu na koji je sproveden inspekcijski pregled, o činjenici da je inspektor saslušavao radnike u prisustvu poslodavca, te da isti nisu smjeli da daju podatke o stvarnim uslovima na radu, te o izdatom prekršajnom nalogu na minimalnu novčanu kaznu iako je inspektor utvrdio brojne nepravilnosti u radu. U ovom dopisu posebno je potencirano da se izvrši ponovni inspekcijski pregled, ali bez najave poslodavcu, jer se po mišljenju Transparency International BiH kršenje i zloupotrebljavanje radničkih prava ne bi moglo dokazati, ukoliko bi inspektor u

konkretnom slučaju najavio obavljanje inspekcijskog pregleda.

Ukoliko je radno mjesto i popunjeno neodgovarajućim kadrom, za isto se treba raspisati javni konkurs, te na taj način dati šansu da se izabere odgovarajući kadar počevši od diplomiranog bibliotekara, preko profesora srpskog jezika i u krajnjem slučaju profesora opšteobrazovne grupe predmeta, ukoliko se na konkursu nisu prijavili dipl.bibliotekar ili profesor srpskog jezika i književnosti, a ne interno premještati profesora istorije koji je pristao da bude noćni portir i na taj način zaobići konkursnu proceduru. U konkretnom slučaju nastojalo se narodski rečeno zaposliti u javnu ustanovu „na mala vrata“, zaobilazeći propise i izigrati duh i slovo zakona.

Nakon dostavljene dokumentacije, pravni tim Transparency International BiH je izvršio analizu i utvrdio određene nepravilnosti vezane za uvjerenja o položenom stručnom i bibliotečkom ispitu, zbog čega se ponovo obratio Republičkoj prosvjetnoj inspekciji sa zahtjevom da se izvrši provjera uvjerenja kao javnih isprava i načina njihovog sticanja.

Dopisom Prosvjetne inspekcije Transparency International BiH je obavješten da su prosvjetni inspektori utvrdili da je B.S. nije obavio pripravnički/volonterski staž u skladu sa zakonom propisanim vremenskim periodom, te da nije ispunio uslove za polaganje stručnog ispita, kao ni uslove za polaganje bibliotečkog ispita, te da je pomenute ispite uredno položio pred komisijom Filozofskog fakulteta u Banjaluci i komisijom Narodne i univerzitetske biblioteke RS, ali na osnovu netačnih podataka koje je dostavio ovim ustanovama, zbog čega je prosvjetni inspektor naredio poništavanje uvjerenja o položenom stručnom i bibliotečkom ispitu. Istovremeno, Transparency International BiH je obavješten od Prosvjetne inspekcije da je zbog utvrđenih nepravilnosti u postupku internog premještanja radnika, JU Srednjoškolskom domu kao pravnom licu, i direktoru kao odgovornom licu izdat prekršajni nalog, i to novčana kazna od 3000 KM za ustanovu, a 300 KM za direktora.

Ministarstvo prosvjete i kulture RS je informisalo Transparency International BiH da je Vlada RS na 5. Sjednici održanoj 04.04.2013.g. donijela rješenje o razrješenju direktora JU Srednjoškolski dom Banjaluka. Iz sredstava javnog informisanja Transparency International BiH je saznao da je B.S vraćen na radno mjesto portira, dok je V.A. vraćena na radno mjesto bibliotekara.